

Kariérové poradenstvo v súčasnej legislatíve a praxi poradenského zariadenia CPPPaP Prešov a transformácia poradenského systému

§ 132

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie

(1)

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie poskytuje komplexnú psychologickú, špeciálnopedagogickú, diagnostickú, výchovnú, poradenskú a preventívnu starostlivosť deťom okrem detí so zdravotným postihnutím najmä v oblasti optimalizácie ich osobnostného, vzdelávacieho a profesijného vývinu, starostlivosti o rozvoj nadania, eliminovania porúch psychického vývinu a porúch správania. Zákonným zástupcom a pedagogickým zamestnancom poskytuje poradenské služby.

Od 1.1.2023

Centrum poradenstva a prevencie poskytuje činnosti podpornej úrovne tretieho stupňa a štvrtého stupňa deťom a žiakom najmä v oblasti ich osobnostného, vzdelávacieho a kariérového rozvoja.

Návrh právnej úpravy kariérového poradenstva v systéme regionálneho školstva vznikol na základe koncepčného materiálu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR – **2016**

„Návrh koncepčného riešenia výchovného a kariérového poradenstva“ v spolupráci s Asociáciou výchovných poradcov, Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie, Združením pre kariérové poradenstvo a rozvoj kariéry, Združením zamestnancov CPPPaP na Slovensku, Štátnym inštitútom odborného vzdelávania a prípravy.

Zákon č.245/2008 novela platí do 1.1.2023

§ 131 sa dopĺňa odsekmi 5 a 6, ktoré znejú:

- (5) Kariérové poradenstvo je zamerané najmä na zosúladzovanie kariérového vývinu žiaka s jeho individuálnymi predpokladmi a záujmami a potrebami trhu práce.
- (6) Kariérové poradenstvo sa vykonáva najmä
- a) diagnostickou činnosťou na zisťovanie individuálnych predpokladov žiakov dôležitých pre kariérový vývin,
 - b) výchovnou činnosťou zameranou na usmerňovanie kariérového vývinu žiaka a rozvoj zručnosti pre riadenie vlastnej kariéry,
 - c) poradenskou a informačnou činnosťou pre žiakov a zákonných zástupcov,
 - d) koordinačnou činnosťou pri poskytovaní a výmene informácií medzi žiakmi, rodičmi, strednými školami a vysokými školami o potrebách trhu práce.

„§ 135a

Kariérové poradenstvo

(1) Kariérové poradenstvo v škole podľa § 27 ods. 2 písm. a) až g) a v školskom zariadení podľa § 117 a 120 je zamerané najmä na činnosti podľa § 131 ods. 6 písm. b) a c) a poskytovanie súčinnosti príslušným poradenským zariadeniam podľa odseku 2.

(2) Kariérové poradenstvo v centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie je zamerané najmä na činnosti podľa § 131 ods. 6 písm. a), c) a d) a metodické usmerňovanie kariérového poradenstva v školách a školských zariadeniach v jeho územnej pôsobnosti. Súčasťou kariérového poradenstva v centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v sídle kraja je aj koncepčné, metodické a koordinačné usmerňovanie kariérového poradenstva v centrách pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v jeho územnej pôsobnosti

kariérové poradenstvo v z.č.138/2019

DRUHÁ ČASŤ

PRACOVNÁ ČINNOSŤ PEDAGOGICKÉHO ZAMESTNANCA A ODBORNÉHO ZAMESTNANCA

§ 6

(1) Pracovnou činnosťou *pedagogického zamestnanca* sa rozumejú

i) výkon špecializovaných činností alebo výkon riadiacich činností v škole alebo v školskom zariadení.

(2) Pracovnou činnosťou *odborného zamestnanca* sa rozumie

b) poskytovanie kariérového poradenstva, sociálneho poradenstva a prevencie vo výchove a vzdelávaní a ostatné činnosti s tým súvisiace alebo

c) **výkon špecializovaných činností** alebo výkon riadiacich činností v škole alebo v školskom zariadení.

Kategórie odborných zamestnancov

§ 23

Odborný zamestnanec vykonáva pracovnú činnosť v kategórii

c)

kariérový poradca,

§ 26 Kariérový poradca

(1) **Kariérový poradca v zariadení poradenstva a prevencie** v rámci zosúladžovania kariérového vývinu žiaka s individuálnymi predpokladmi a záujmami žiaka najmä

- a) vykonáva diagnostickú činnosť predpokladov a záujmov žiaka,
- b) koordinuje poskytovanie a výmenu informácií medzi žiakmi, zákonnými zástupcami, strednými školami a vysokými školami o potrebách trhu práce,
- c) poskytuje informačnú a konzultačnú činnosť, individuálne a skupinové kariérové poradenstvo pre žiakov a ich zákonných zástupcov,
- d) metodicky usmerňuje činnosť kariérového poradenstva v školách a školských zariadeniach,
- e) spolupracuje s inštitúciami koordinácie odborného vzdelávania a prípravy,²³⁾ zamestnávateľmi, strednými školami na území samosprávneho kraja a s vysokými školami.

(2)

Ak ide o kariérového poradcu zariadenia poradenstva a prevencie **v sídle kraja**, okrem činností podľa odseku 1, vykonáva koncepčné, metodické a supervízne činnosti vo vzťahu k výkonu kariérového poradenstva v školách a zariadeniach poradenstva a prevencie na území príslušného kraja a podieľa sa na vzdelávaní v oblasti kariérového poradenstva.

Návrh koncepčného riešenia KP: CPPPaP v sídle kraja sa stanú členom príslušnej krajskej rady pre odborné vzdelávanie a prípravu (nadobudnú vplyv na koordináciu odborného vzdelávania a prípravy v regióne)

Niektoré CPPPaP v SR sú zastúpené v KROV

Kariérové pozície pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov

§ 35

(1) Kariérová pozícia je funkčné zaradenie pedagogického zamestnanca alebo funkčné zaradenie odborného zamestnanca, ktorý **vykonáva špecializované činnosti** alebo riadiace činnosti.

(2) Špecializované činnosti alebo riadiace činnosti vykonáva pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec súčasne s výkonom pracovnej činnosti v príslušnej kategórii alebo v podkategórii pedagogických zamestnancov alebo v príslušnej kategórii odborných zamestnancov.

(3) Špecializované činnosti môže vykonávať pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, ktorý je zaradený najmenej do kariérového stupňa samostatný pedagogický zamestnanec alebo samostatný odborný zamestnanec.

(4) Špecializované činnosti podľa § 36 ods. 1 písm. a), **i)** a **j)** a špecializované činnosti podľa § 36 ods. 2 písm. a) môže vykonávať ten pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, ktorý absolvoval špecializačné vzdelávanie.

(5) *Splnenie podmienky podľa odseku 4 sa nevyžaduje od*

*c) pedagogického zamestnanca, ktorý vykonáva špecializované činnosti v kariérovej pozícii podľa [§ 36 ods. 1 písm. a\), i\)](#) alebo [písm. j\)](#) **nepretržite najmenej desať rokov,***

*d) odborného zamestnanca, ktorý vykonáva špecializované činnosti v kariérovej pozícii podľa [§ 36 ods. 2 písm. a\)](#) **nepretržite najmenej desať rokov,***

§ 36 (1) Pedagogický zamestnanec vykonáva špecializované činnosti v týchto kariérových pozíciách:

i) výchovný poradca,

j) kariérový poradca,

(2) Odborný zamestnanec vykonáva špecializované činnosti v týchto kariérových pozíciách:

b) kariérový poradca,

c) výchovný poradca,

(3)

Riaditeľ môže vo vnútornom predpise určiť kariérovú pozíciu školský poradca, ktorý vykonáva špecializované činnosti v kariérových pozíciách podľa odseku 1 písm. i) až k).

(4)

Ak v škole alebo v školskom zariadení vykonáva pracovnú činnosť školský špeciálny pedagóg alebo odborný zamestnanec, môže vykonávať aj činnosti výchovného poradenstva a kariérového poradenstva.

§ 38(1)

Výchovný poradca vykonáva činnosti výchovného poradenstva²⁷⁾ prostredníctvom informačných, koordinačných, konzultačných, metodických a ďalších súvisiacich činností a sprostredkúva odbornú terapeuticko-výchovnú činnosť.

(2) Kariérový poradca vykonáva činnosti kariérového poradenstva.

Špecializačné vzdelávanie § 49

(1) Cieľom špecializačného vzdelávania je získanie profesijných kompetencií potrebných na výkon špecializovaných činností.

Prechodné ustanovenia

§ 87

(8) Špecializačné vzdelávanie absolvované do 31. augusta 2019 sa na účely príplatku za profesijný rozvoj nepovažuje za špecializačné vzdelávanie podľa predpisov účinných od 1. septembra 2019. Špecializačné vzdelávanie, ktoré sa začalo do 31. augusta 2019 a skončí do 31. decembra 2020, sa na účely príplatku za profesijný rozvoj považuje za špecializačné vzdelávanie podľa predpisov účinných od 1. septembra 2019, ak je v súlade s potrebami školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnej pomoci.

„§ 14e

Príplatok za profesijný rozvoj pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca

(1) Príplatok za profesijný rozvoj pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca

b) 12 % z platovej tarify platovej triedy a pracovnej triedy, do ktorej je zaradený, za úspešné absolvovanie štátnej jazykovej skúšky podľa osobitného predpisu,³⁰ⁱ⁾

c) 3 % z platovej tarify platovej triedy a pracovnej triedy, do ktorej je zaradený, za úspešné absolvovanie špecializačného vzdelávania podľa osobitného predpisu,^{30j)}

d) 3 % z platovej tarify platovej triedy a pracovnej triedy, do ktorej je zaradený, za úspešné absolvovanie inovačného vzdelávania podľa osobitného predpisu.^{30k)}

(2)

Príplatok za profesijný rozvoj podľa odseku 1 zamestnávateľ prizná na dobu siedmich rokov najviac v sume 12 % z platovej tarify platovej triedy a pracovnej triedy, do ktorej je pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zaradený, z toho najviac v sume 9 % za profesijný rozvoj podľa odseku 1 písm. d).

(7)

Príplatok za profesijný rozvoj nepatrí začínajúcemu pedagogickému zamestnancovi a začínajúcemu odbornému zamestnancovi.^{30o)}

Vyhláška č. 1/2020 o kvalifikačných predpokladoch PZ a OZ

(3) Kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti odborného zamestnanca v kategórii

c) kariérový poradca sú uvedené v prílohe č. 12,

Požadované vzdelanie

5.

vzdelanie uvedené a) v prílohe č. 1, 1. diele, I. časti, oddiele A., II. časti, III. časti, IV. časti alebo v V. časti, oddiele A. b) v prílohe č. 2, 1. diele, I. časti, oddiele A. alebo v II. časti, oddiele A. alebo c) v prílohe č. 3, 1. diele, oddiele A.

-rozširujúce štúdium pre splnenie kvalifikačných predpokladov na výkon pracovnej činnosti kariérového poradcu

Dĺžka výkonu pracovnej činnosti - najmenej päť rokov výkonu

- a) pracovnej činnosti v kariérovej pozícii výchovný poradca, kariérový poradca v škole alebo školský poradca,***
- b) pracovnej činnosti odborného zamestnanca,
- c) pracovnej činnosti v oblasti riadenia a vzdelávania, alebo
- d) sociálneho poradenstva

Systém poradenstva a prevencie od 1.1.2023

§ 130

(1) V systéme poradenstva a prevencie sa vykonáva **odborná činnosť**, ktorou je poradenská činnosť, psychologická činnosť, pedagogická činnosť, špeciálno-pedagogická činnosť, logopedická činnosť, liečebno-pedagogická činnosť a sociálno-pedagogická činnosť zameraná **na optimalizáciu** výchovného, vzdelávacieho, psychického, sociálneho a **kariérového vývinu detí od narodenia až po ukončenie prípravy na povolanie**.

(2) Poradenská činnosť sa poskytuje aj zákonným zástupcom detí alebo žiakov, zástupcom zariadenia, pedagogickým zamestnancom alebo odborným zamestnancom.

(3) Systém poradenstva a prevencie tvoria zariadenia poradenstva a prevencie a v školách pedagogickí zamestnanci, školský podporný tím⁷⁹⁾ alebo odborní zamestnanci školy.

(4) Zariadeniami poradenstva a prevencie sú

a) centrum poradenstva a prevencie,

b) špecializované centrum poradenstva a prevencie.

(5) *Subjekty systému poradenstva a prevencie podľa odseku 3 multidisciplinárne **spolupracujú** najmä so zákonnými zástupcami, zástupcami zariadenia, školami, **zamestnávateľmi**, orgánmi verejnej správy a ďalšími subjektami, ktoré sa zaoberajú výchovou a vzdelávaním.*

§ 131

(2)Činnosti podpornej úrovne **prvého stupňa vykonáva pedagogický zamestnanec**, odborný zamestnanec školy a školský podporný tím. Činnosti podpornej úrovne prvého stupňa zahŕňajú

a)pedagogickú diagnostiku,b)pedagogickú intervenciu,c)výchovné poradenstvo, d)**kariérové poradenstvo**, e)rozvoj inkluzívneho vzdelávania,f)prevenciu.

(3)Činnosti podpornej úrovne **druhého stupňa** vykonáva školský **špeciálny pedagóg a odborný zamestnanec školy v spolupráci s centrom poradenstva a prevencie**. Činnosti podpornej úrovne druhého stupňa zahŕňajú a)orientačnú diagnostiku, b)prevenciu, c)**poradenstvo**, d)intervenciu, e)krízovú intervenciu, f)reedukáciu, g) *metodickú podporu a poradenstvo pedagogickým zamestnancom*, odborným zamestnancom a zákonným zástupcom alebo zástupcom zariadenia.

Činnosti tretieho a štvrtého stupňa OZ CPP

metodickú činnosť a supervíznu činnosť pre školský podporný tím, pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a zákonných zástupcov alebo zástupcov zariadenia.

§ 132

(1)Centrum poradenstva a prevencie poskytuje činnosti podpornej úrovne tretieho stupňa a štvrtého stupňa deťom a žiakom najmä v oblasti ich osobnostného, vzdelávacieho a **kariérového rozvoja**.

§ 133

(1)Podrobnosti o činnosti a vnútornej organizácii zariadení poradenstva a prevencie ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo školstva.

(2)Výkonové a obsahové **štandardy** výchovného poradenstva, ktoré určujú odborné činnosti jednotlivých stupňov podporných úrovní, vydáva a zverejňuje na svojom webovom sídle ministerstvo školstva.

(2) Činnosti podpornej úrovne **prvého stupňa** vykonáva **PZ a OZ školy a školský podporný tím.**

Činnosti podpornej úrovne prvého stupňa zahŕňajú

- pedagogickú diagnostiku,**
- pedagogickú intervenciu,
- výchovné poradenstvo,
- kariérové poradenstvo,**
- rozvoj inkluzívneho vzdelávania,
- prevenciu.

(3) Činnosti podpornej úrovne **II stupňa** vykonáva **školský špeciálny pedagóg a OZ v spolupráci s CPaP**

Činnosti podpornej úrovne druhého stupňa zahŕňajú

- orientačnú diagnostiku,**
- prevenciu,**
- poradenstvo,**
- intervenciu,**
- krízovú intervenciu,**
- reedukáciu,**
- metodickú podporu a poradenstvo PZ,OZ,** zákonným zástupcom alebo zástupcom zariadenia

(4) Činnosti podpornej úrovne **tretieho stupňa** vykonáva **OZ CPaP**

3

Činnosti podpornej úrovne tretieho stupňa zahŕňajú

- základnú, čiastkovú alebo komplexnú dg,**
- poradenstvo,**
- prevenciu,**
- intervenciu,**
- krízovú intervenciu,**
- terapiu,**
- rehabilitáciu a reedukáciu,**
- metodickú a supervíznu činnosť** pre školský podporný tím, PZ,OZ a zákonných zástupcov alebo zástupcov zariadenia.

(5) Činnosti podpornej úrovne **štvrtého stupňa** nadväzujú na III.st dopĺňajú komplexnú multidisciplinárnu starostlivosť v rámci CPaP **OZ CPaP**

4

Činnosti podpornej úrovne tretieho stupňa zahŕňajú

- špecializované odborné činnosti,**
- poradenstvo,**
- prevenciu,**
- špecializovanú, komplexnú a diferenciálnu diagnostiku,**
- terapiu,**
- rehabilitáciu a reedukáciu,**
- zabezpečovanie kompenzačných, reedukačných a špeciálnych edukačných pomôcok,**
- metodickú a supervíznu činnosť** pre školský podporný tím, PZ a OZ a zákonných zástupcov alebo zástupcov zariadenia

(6) Činnosti podpornej úrovne **piateho stupňa** vykonáva **OZ ŠCPaP**

Činnosti podpornej úrovne piateho stupňa zahŕňajú

- špecializované odborné činnosti,
- poradenstvo,**
- prevenciu,**
- komplexnú diagnostiku a vysokošpecializovanú diferenciálnu diagnostiku,**
- terapiu,**
- rehabilitáciu,**
- odborné činnosti vo vzťahu **k deťom do piateho roku veku,**
- zabezpečovanie kompenzačných, reedukačných a špeciálnych edukačných pomôcok,**
- metodickú činnosť a supervíznu činnosť** pre školský podporný tím, PZ a OZ a zákonných zástupcov alebo zástupcov zariadenia

Činnosti v rámci kariérového poradenstva v CPPPaP Prešov

- organizovanie pracovných porád pre výchovných poradcov ZŠ a SŠ,
- organizovanie pracovných porád kariérových poradcov CPPPaP v rámci kraja,
- aktívna účasť OZ na podujatiach týkajúcich sa voľby povolania a trhu práce – workshopy, semináre, konferencie, výstavy škôl a zamestnávateľov,
- diagnostika profesijnej orientácie na školách , orientácia a reorientácia žiakov na základe výsledkov, aj ONLINE forma individuálna a skupinová,
- ***KOMPOSYT VUDPaP do r.2019 – diagnostika detí a žiakov so ŠVVP / VP ZŠ/***
- realizácia: programy na témy súvisiace s voľbou povolania, sebazoznávaním, rozvoja schopností a zručností potrebných pre získanie a zvládanie práce v budúcom zamestnaní – besedy a prednášky , osvetová činnosť pre PZ, rodičov,
- aktívne vyhľadávanie aktuálnych informácií z regionálneho, národného i medzinárodného trhu práce, prinášať trendy vo vývoji trhu práce pre OZ CPPPaP (nášho i ostatných v kraji) a pre VP a KP na školách,
- realizácia stretnutí s KP zo všetkých ostatných 7 krajských miest pre zdieľanie a výmenu skús - funkčná kooperácia školami, so ŠIOV, VÚDPaP, Euroguidance, Združenie pre kariérové poradenstvo a rozvoj kariéry, s občianskymi združeniami a nadáciami - prenos informácií z týchto a ďalších organizácií do prostredia škôl, cez školských psychológov, VP a KP až k žiakom a rodičom,
- sprostredkovávanie informácií dotknutým PZ,OZ a inštitúciám

- zabezpečovanie, organizovanie, sprostredkovávanie, vzdelávanie v oblasti kariérového poradenstva pre OZ a PZ v školstve v rámci nášho regiónu v spolupráci s MPC/NIVAM,
- organizácia každoročne Týždňa kariérového poradenstva – napr. literárnu alebo umeleckú, kde by už najmenšie deti mohli uvádzať svoje predstavy o povolani, zapojené aj okresné CPPP a P v PO kraji
- aktualizácia informácií o učebných a študijných odboroch na SŠ v regióne /PSK a pri súkr. a cir. školách zber údajov cez okresné CPPP a P,
- aktualizácia informácií o študijných programoch na VŠ,
- zabezpečovanie, organizovanie, sprostredkovávanie, vzdelávanie v oblasti kariérového poradenstva pre OZ a PZ v školstve v rámci nášho regiónu v spolupráci s MPC/NIVAM,
- vytváranie a realizácia programov, tréningy zamerané na rozvoj schopností žiakov uplatniť sa na trhu práce/ s dôrazom na žiakov so ŠVVP,

Inšpirácie a zdroje pre kariérové poradenstvo a kariérovú výchovu

Tím NP Štandardy pre vzdelávanie v kariérovej výchove a kariérovom poradenstve sa aktívne angažuje v osвете a inováciách v tejto oblasti. Prinášame vám záznamy z jednotlivých iniciatív tímu, príspevky na konferenciách, články a iné zaujímavosti zo sveta kariérového poradenstva.

Webináre, podcasty a príspevky z konferencií

Späť do školy a práce – PaedDr. Michaela Bubelíniová, PhD., Mgr. Michal Hacaj

<https://youtu.be/oAvpROfhmHA>

Späť do školy a škôlky – PaedDr. Michaela Bubelíniová, PhD., Mgr. Natália Városiová

https://youtu.be/PGM6rX9_ulw

Online Kariérové poradenstvo – ako na to? – Mgr. Michaela Valicová

<https://youtu.be/GwvMBd0W644>

Dá sa vzdelávať učiteľov v KV a KP hodnotne a obohacujúco aj online? [od 50. minúty] – Mgr. Katarína Štukovská, PaedDr. Ján Kvak

<https://youtu.be/kB1VeY4TRTk>

Ako rozvíjame, inšpirujeme a podporujeme kariérovú výchovu a poradenstvo v školách – IKIGAI

– Ing. Katarína Knežová, PaedDr. Ján Kvak

<https://youtu.be/gZDJ2AMZ1Bs>

Ako rozvíjame, inšpirujeme a podporujeme kariérovú výchovu a poradenstvo v školách, druhá časť – SWOT

– Ing. Katarína Knežová, PaedDr. Ján Kvak

<https://vudpap.sk/webinar-65-swot/>

Vyberáte školu pre svoje dieťa? – Mgr. Mária Jaššová

<https://soundcloud.com/vudpap/vyberate-skolu-pre-svoje-dieta>

Podpora žiaka pri výbere strednej školy v čase pandémie – Mgr. Mária Jaššová

<https://soundcloud.com/vudpap-ons/podpora-ziaka-pri-vybere-strednej-skoly-v-case-pandemie>

Prínos kariérovej výchovy a poradenstva – Mgr. Katarína Štukovská, Mgr. Michaela Bubelíniová, PhD.

<https://vudpap.sk/podcast-prinos-karierovej-vychovy-a-poradenstva/>

Kariérová výchova a poradenstvo pre materské školy – Mgr. Martina Sajková

<https://vudpap.sk/karierova-vychova-a-poradenstvo-pre-materske-skoly/>

Posilňujúce techniky zamerané na rolu kariérového poradcu – Ako si udržať životnú rovnováhu vo svete zmien

– Mgr. Katarína Štukovská, Mgr. Michaela Valicová, PhD.

<https://vudpap.sk/webinar-73-posilnujuce-techniky-zamerane-na-rolu-karieroveho-poradcu-ako-si...>

Niečo na prečítanie

- [Komplexná podpora kariérovej výchovy a kariérového poradenstva v školskom systéme](#) – Mgr. Mária Jaššová
- [Kariérová výchova nie je len o kariére](#) – Mgr. Martina Sajková
- [Podpora pri výbere strednej školy v čase pandémie](#) – Mgr. Mária Jaššová, Mgr. Katarína Štukovská
- [Brúsenie diamantu – príbeh dobrej praxe v kariérovom poradenstve](#)

[Sprievodca pre kariérového poradcu v centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie](#) – Mgr.

Štefánia Hrivňáková,

Ďakujem za pozornosť

PhDr. Viera Hybenová riaditelpo@cppedp-presov.sk

CPPPaP /do 1.1.2023

Prešov

- *zručnosti pre informačné a komunikačné technológie (súvisiace so vzdelávacími stratégiami)*
- *zručnosti súvisiace s umením a remeslami, hudbou, telovýchovnými zručnosťami potrebnými pre budúcnosť*
- *meta-learningové zručnosti (vrátane schopností naučiť sa učiť) – Všíímavosť - Motivácia (napr. Učiť sa, prispievať k spoločnosti)*
- *otvorené myslenie (pre ostatných, nové nápady, nové skúsenosti) - Perspektíva a kognitívna flexibilita – Proaktivita - Schopnosti riešiť problémy - Účelnosť*
- *Reflexné myslenie / hodnotenie / monitorovanie - Odolnosť / odolnosť proti stresu - Úcta (k sebe, ostatným vrátane kultúrnej rozmanitosti) - zodpovednosť (vrátane miesta kontroly) - Riadenie rizík - sebavedomie / samoregulácia / sebakontrola - Sebaúčinnosť / pozitívna sebaorientácia*
- *Dôvera (v seba, ostatných, inštitúcie) Prispôsobivosť / flexibilita / obratnosť - Súcit' - Riešenie konfliktov*
- *Kreativita / Kreatívne myslenie / Invečné myslenie - Schopnosti kritického myslenia*
- *Zvedavosť- Empatia- Zásady zapojenia / komunikácie / Schopnosti spolupráce - Rovnosť*
- *Orientácia a dokončenie cieľa (vytrvalosť)- Vďačnosť - Rastový prístup*
- *Nádej - Ľudská dôstojnosť - Identita / Duchovná identita – Integrita - Spravodlivosť*